

TRECEREA FRONTIEREI PENTRU SOLICITANȚII DE AZIL

Mircea GUTIUM

PhD student, Scientific researcher

National Institute for Economic Research

[*mircea.gutium1991@gmail.com*](mailto:mircea.gutium1991@gmail.com)

Abstract

The article reveals the main problems faced by asylum seekers at the border crossing stage. Crossing the border for people is quite difficult from an objective point of view. If the need to receive refugee status is added to this objective, it becomes a double issue. In order to cross the border and receive refugee status, interested persons use electronic communication to receive advisory help from relatives or sympathizers. At the same time, governments that do not want refugees to cross the border use not only fences and other material obstacles, but also digital obstacles, such as the Eurodac system in Europe.

Key words: *cross-border, asylum, refugee, digital borders.*

JEL Classification: *J61, J68, K38.*

Introducere

Conform articolului numărul 1 al Convenția privind refugiații (CPR) din 1951: o persoană care „datorită fricii bine întemeiate de a fi persecutat din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara patriei sale și nu poate sau nu dorește să se folosească de protecția acelei țări...” Această definiție a fost extinsă la anumite părți terțe, inclusiv Convenția din 1969 a Organizației pentru Unitate Africană, Convenția din 1984. Declarația de la Cartagena (în America Latină) și a Uniunii Europene din 2004 și Directive de calificare din 2011 – pentru a include pe cei care suferă de persecuție asupra altora motive și cei care fug de violența generalizată, cum ar fi războiul sau persecuția fizică.

Politica privind refugiații diferă de politica obișnuită de imigrație în două privințe. În primul rând, în țările cu venituri mari, fluxul de imigranți se concentrează pe două grupuri: indivizi cu legături de familie în țara primitoare (cum este obișnuit în Italia, Spania, Japonia, Israel, și Statele Unite), sau persoane despre care se consideră că îndeplinesc criteriile specifice ale pieței muncii (de exemplu, sistemele de puncte utilizate în Canada și Australia sau viza H-1B în cazul SUA).

Politicile de imigrare pot fi interpretate ca servind interesele țării gazdă, fie ale unor indivizi specifici, cum ar fi sponsorii celor care vin, prin reîntregirea familiei sau prin acordarea unor investiții în economia țării noi, sau datorită prezenței la solicitant a competențelor selective pentru migrația forței de muncă. În schimb, refugiații sunt admiși pe baza beneficiului pentru ei de a scăpa de persecuție, mai degrabă decât pentru orice beneficiu direct pentru societatea gazdă sau anumiți membri ai acestuia.

În timp ce politica de imigrare implică caracteristici care sunt relativ simple de verificat, acordarea statutului de refugiat este deseori subiectivă. Evaluarea autenticității cererilor de azil necesită ca țările de destinație să facă o evaluare individuală, adesea bazată pe dovezi colectate în grabă. Dovezile de obicei se bazează pe datele despre țara de origine și statutul institutului dreptului omului în această țară. Este dificil de separat refugiații care corespund definiției prezentate în Convenția CPR de la cei care doresc să migreze din motive economice. O cotă considerabilă de refugiați care solicită azil politic emigrează din țările care sunt atât predispușe la conflicte și crize geopolitice, cât și sărace. În aceste țări persecuția politică este o posibilitate distinctă.

Majoritatea celor care fug de războaie civile și abuzuri ale drepturilor omului sunt forțați să se eschiveze de forțele proprii țări sau să caute refugiu într-o țară în care ei se vor putea simți în siguranță. În 2015-2016, mai mult de un milion de migranți din Siria și din alte țări din Orientul Mijlociu și Asia au căutat refugiu în Uniunea Europeană, iar în 2018, caravanele de migranți din țările din America Centrală au asaltat frontiera SUA cu Mexic.

1. Revizuirea literaturii

În istoria mondială nu se cunoaște o perioadă identică cu cea contemporană, din punct de vedere a răspândirii tehnologiilor avansate, care creează produse smart (Görland, 2020). Mai mulți oameni au acces la tehnologii informaționale, cum ar fi smartphone-uri. În același timp, telecomunicațiile au devenit o necesitate majoră în contextul migrației globale. La începutul anilor 2000, apariția telefoniei mobile la preț redus deveniseră baza socială pentru migrații transnaționali (Vertovec, 2004).

Majoritatea studiilor europene au subiecte specifice, cum ar fi integrarea socială în noua societate (Abujarour & Krasnova, 2017), tinerii neînsoțiți, sprijinul reciproc prin intermediul rețelelor sociale, „luarea deciziilor” prin intermediul rețelelor sociale, așteptări cu privire la țara gazdă

(Richter et al., 2016). Subiectele și, prin urmare, diversele interese de cercetare sunt multiple.

Toate studiile din domeniul dat pun accentul pe importanța mobilității și mediei de socializare online, precum și pe conectivitatea și comunicarea migranților cu diaspora, atât pentru autoprezentare, cât și pentru integrarea în societatea țării gazde. Unii specialiști fac un pas înainte și se concentrează pe extinderea și dezvoltarea tehnologiilor moderne de comunicare. În acest scop, se aplică o abordare care nu a fost folosită până acum pentru a studia migrația. Această abordare este logistica, care devine pe zi ce trece tot mai populară în cercetarea proceselor migraționiste (Apicella et al., 2018).

2. Obiectul, scopul și metodologia cercetării

Obiectul cercetării reprezintă trecerea frontierei de către refugiații ce sunt în căutarea azilului. Scopul principal al cercetării este de a identifica problemele cu care se confruntă căutătorii de azil și politicile guvernelor cu privire la protecția frontierelor naționale. În această lucrare au fost folosite metode științifice precum metoda deductivă, inductivă. Au fost analizate experiențele statelor Uniunii Europene cu privire la confruntarea lor cu valul refugiaților, în special în țările înalt dezvoltate cu protecție socială calitativă. A fost folosită o cercetare teoretică cu privire la influența tehnologiilor digitale asupra mobilității refugiaților. Studiul dat este realizat pentru a înțelege problemele refugiaților și statelor primitoare în cazul trecerii frontierei de stat.

3. Digitalizarea și trecerea frontierei pentru refugiați

Din cauza „crizei” emergente din 2015 au fost publicate studii privind relația dintre migrație și smartphone în context european. Majoritatea dintre ele au conținut dual (Arnold & Görland, 2018). În primul rând, este descrisă utilizarea tehnologiilor digitale în timpul migrației și după, urmată de o analiza comparativă a fazelor procesului migraționist, ceea ce arată că „călătoria și integrarea în societatea țării gazdă reprezintă două procese diferite” (Abujarour & Krasnova, 2017). Au fost abordate și pericolele digitale din procesul de migrare, cu identificarea unei „tensiuni dialectice” (Gillespie et al., 2018). Pe de o parte, tehnologiile informaționale de comunicare ajută la navigare. Pe de altă parte, aceste tehnologii creează și pericole, cum ar fi de exemplu posibilitatea guvernului țării gazdă de a ordona organelor de control (poliției de frontieră) să citească informația de pe

smartphone-ul migrantului în timpul procedurii de cerere a azilului sau trecerii frontierei de stat.

Analiza discursurilor și dezbaterilor actorilor politici indică că politicile multor state cu privire la blocarea cererii de azil au fost justificate prin necesitatea securitizării „clasice”, în care solicitanții de azil sunt clasificați în trei grupe: ca o amenințare la adresa securității naționale, ca o perturbare a ordinii sociale și ca o amenințare la adresa identității naționale. Analiza discursului politic arată că detenția și expulzarea, și în special, imaginea graniței ca scut protector, au jucat un rol semnificativ. Din această cauză se aud tot mai multe voci, care consideră că hotarul nu poate fi dislocat de control. În pofida modernizării tehnologiilor utilizate la frontieră și conceptualizarea „frontierelor inteligente”, reglementarea mobilității migrantilor neautorizați continuă să fie abordată ca o securitizare clasică, unde frontiera este prezentată ca o linie de demarcație.

Conform UNHCR (Agenția ONU pentru Refugiați) există diverse forme organizate de rezistență la graniță, precum ar fi demonstrațiile și protestele din lagărele de refugiați. De exemplu, în Iordania, unde refugiații sirieni au protestat împotriva formei de internare forțată. În calitate de alt exemplu, pot servi revoltele cauzate de foamete și lipsa de apă în „lagărele” maghiare, în care toți solicitanții de azil trebuie să rămână timp de un an (Bayer & Speer, 2013). În afară de aceste forme colective de rezistență, conform informației din sectorul mass-media, pot fi întâlnite acte de rezistență individuală, legate de trecerea frontierei, cum ar fi „pilirea sau gravarea” vârfulor degetelor pentru a înșela aparatele de scanare a amprentelor și așa-numitul sistem Eurodac.

Eurodac reprezintă baza de date ce fuseseră creată pentru suportul Regulamentului Dublin (Dublin Regulament, 2013), care stabilește că refugiații trebuie să solicite azil în prima țară al Uniunii Europene, frontiera căreia ei au trecut. Regulamentul Dublin este factorul catalizator ce a dus la un nou fenomen de creștere a deportărilor inter-europene, pe măsură ce migrații ajung deportați înapoi în țara de prim contact în cazul când amprentele lor pot fi găsite în baza de date Eurodac.

Cu toate că aceste forme de rezistență sunt cazuri izolate, informația despre ele (sub formă de recomandare) este răspândită prin intermediul rețelilor de socializare de către migrați. În pofida faptului că aceste practici de cele mai multe ori, sunt de natură locală, ele în final pot declanșa transformări sociale, așa cum a fost cazul așa-numitei Revoluții de Catifea

(Bayat, 2010, p. 20). Dar aceste forme de rezistență sunt rareori mediatizate și discutate în public. Totuși uneori, ele atrag atenția publicului, de exemplu cazul din vara anului 2015, când refugiații de la Budapesta datorită marșului său au reușit să-și apere drepturile, și guvernele Austriei și Germaniei și-au deschis granițele. Sute de mii de refugiați le-au urmat exemplul cerând dreptul la trecerea următoarei granițe europene.

Dacă studiem reparația gardurilor înalte, a zidurilor și a șanțurilor adânci ce sunt construite de-a lungul hotarelor, de exemplu între Grecia și Turcia, Bulgaria și Turcia, Ungaria și Serbia, în jurul enclavelor spaniole din Ceuta și Melilla sau de-a lungul graniței cu Israel și Sinai, putem să proclamăm o paradigmă de frontierei. În afară de aceste construcții destinate protecției frontierei, există o altă multitudine de tehnologii și dispozitive speciale, de exemplu, SIVE (Sistemul integrat de supraveghere exterioară, din 2002), EUROSUR (Sistemul european de supraveghere a frontierei, din 2013), MARSUR (supraveghere maritimă, din 2005), și alte tipuri de tehnologii digitalizate și inteligente, care sunt destinate creării gardurilor invizibile. Milioane de euro sunt cheltuite pentru acest tip de cercetare și dezvoltare tehnologică.

Pe fondul tuturor acestor eforturi, practici, și dispozitive, putem observa și o revenire a „graniței” ca subiect și concept în studii de migrație și mobilitate. De exemplu, în lucrarea „Regimuri de mobilitate în întreaga lume Globe” (Schiller & Salazar, 2013), s-a abordat tema revenirii granițelor naționale și a hotarelor etnice ca urmare a recente crize economice globale. Prin urmare, ei urmează Conceptualizarea lui Ronen Shamir a unui singur „regim de mobilitate global”.

Concluzii

Tehnologiile digitale sunt activ folosite și în cadrul frontierelor naționale cu scopul protejării națiunii de diferiți factori negativi, precum ar fi intrarea persoanelor cu intenții de a destabiliza societatea internă, ori a infractorilor sau contrabandiștilor.

În același timp refugiații ce au dorința de a primi statut de azil într-o țară în care ei se vor simți protejați folosesc tehnologiile de comunicații pentru primirea informațiilor ce îi vor ajuta să parcurgă rapid frontiera, precum și să primească azil în țara gazdă.

Declarație de interes. Studiul a fost efectuat în cadrul proiectului Programului de Stat 20.80009.0807.29 ”Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova”, finanțat din bugetul de stat al Republica Moldova.

Referințe

- [1]. Abujarour, S., & Krasnova, H. (2017). *Understanding the Role of ICTs in Promoting Social Inclusion: The Case of Syrian Refugees in Germany* [Paper presentation]. Proceedings of the 25th European Conference on Information Systems (ECIS). Guimarães, Portugal.
- [2]. Apicella, S., Arnold, S., & M., Bojadzije. (2018). Logistik und Migration: Eine integrierte Perspektive für die empirischen Kulturwissenschaften. *Grounding Logistics: Ethnographische Zugriffe auf Logistik, Migration und Mobilität*, 7–26.
- [3]. Arnold, S., & Görland, S. (2022). Smartphones and Refugees’ Digital Self-Organization. *Refugees on the Move*, 45, 239–261. <https://doi.org/10.2307/j.ctv2vr8tsk.15>
- [4]. Bayat, A. (2010) *Life as Politics: How Ordinary People Change the Middle East*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- [5]. Bayer, M., & Speer M. (2013). *Ungarn: Flüchtlinge zwischen Haft und Obdachlosigkeit*. Sprachen: Deutsch,
- [6]. Borkert, M., Fisher, K., & Yafi, E. (2018). The Best, the Worst, and the Hardest to Find: How People, Mobiles, and Social Media Connect Migrants In(to) Europe. *Social Media + Society*, 4(1). <https://doi.org/10.1177/2056305118764428>.
- [7]. Dublin Regulation. Regulation No. 604/2013 (2013). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:l33153>
- [8]. Gillespie, M., Souad O., & Cheesman, M. (2018). Syrian Refugees and the Digital Passage to Europe: Smartphone Infrastructures and Affordances. *Social Media + Society*, 4(1), 1-12. <https://doi.org/10.1177/2056305118764440>
- [9]. Görland, S. (2020). *Medien, Zeit und Beschleunigung: Mobile Mediennutzung in Interimszeiten*. Wiesbaden: Verlag Für Sozialwissenschaften.
- [10]. Gutium, M. (2022, 12-13 octombrie). *Perfecționarea politicilor publice privind gestionarea serviciului vamal în contextul asigurării securității*

- naționale a Republicii Moldova* [Paper presentation]. Creșterea economică în condițiile globalizării, conferința internațională științifico-practică. Chișinău: INCE, 2, 559-569. <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IY.2022.16.29>
- [11]. Rianne, D., Engbersen, G., Klaver, J., & Vonk, H. (2018). Smart Refugees: How Syrian Asylum Migrants Use Social Media Information in Migration Decision-Making. *Social Media + Society*, 4(1). <https://doi.org/10.1177/2056305118764439>.
- [12]. Richter, C., Kunst, M., & Emmer, M. (2016). Flucht 2.0 – Erfahrungen zur Befragung von Flüchtlingen zu ihrer mobilen Mediennutzung. *Global Media Journal. German Edition*, 6(1). <https://globalmediajournal.de/index.php/gmj/article/view/54>
- [13]. Schiller, G., & Salazar, N. (2014). Regimes of Mobility across the Globe. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39(2), 183-200. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2013.723253>
- [14]. Vertovec, S. (2004). Cheap Calls: The Social Glue of Migrant Transnationalism. *Global Networks*, 4(2), 219–224. <https://doi.org/10.1111/j.1471-0374.2004.00088.x>